

**Zgodność projektów złożonych w ramach
Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Podkarpackiego na lata 2007 –
2013 z prawem wspólnotowym w zakresie
ochrony środowiska – problemy zidentyfikowane
podczas wdrażania Programu, mające wpływ na
możliwość pozyskania środków finansowych
z budżetu UE**

Barbara Małkowska
Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego
Departament Ochrony Środowiska
wrzesień 2012 r.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 został przyjęty do realizacji decyzją Komisji Europejskiej z dnia 02.10.2007 r.

Program obejmuje 8 osi priorytetowych:

- Oś. 1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
- Oś. 2. Infrastruktura techniczna
- Oś. 3. Społeczeństwo informacyjne
- Oś. 4. Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom
- Oś. 5. Infrastruktura publiczna
- Oś. 6. Turystyka i kultura
- Oś. 7. Spójność wewnątrzregionalna
- Oś. 8. Pomoc techniczna

Sprawami związanymi m.in. z prowadzeniem ewaluacji i monitorowaniem RPO WP, ogłaszaniem naborów wniosków w poszczególnych osiach, oceną formalną i obsługą oceny merytorycznej, zajmują się następujące departamenty:

- Departament Rozwoju Regionalnego
- Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego (Oś II-VII)
- Departament Wspierania Przedsiębiorczości (Oś I).

Ponadto, Zarząd Województwa Podkarpackiego, jako jednostka wdrażająca RPO WP na lata 2007-2013, utworzył stanowisko Koordynatora ds. Środowiska w ramach IZ RPO WP, który działa od listopada 2008 r. wraz z powołanym zespołem (obecnie 4 pracowników zaangażowanych w 100% we wdrażanie Programu oraz 1 pracownik – zaangażowanie w 50%).

Koordynator ds. Środowiska jest jednocześnie Dyrektorem Departamentu Ochrony Środowiska. Wszyscy pracownicy zajmujący się opiniowaniem projektów w zakresie ochrony środowiska są pracownikami Departamentu Ochrony Środowiska.

Udział Koordynatora ds. Środowiska polega m.in. na opiniowaniu projektów złożonych w ramach RPO WP (wszystkie osie priorytetowe) bez względu na tryb składania wniosków (preselekcja, procedura standardowa, wnioski kluczowe).

Udział Koordynatora ds. Środowiska w ujęciu statystycznym:

- 2009 – 846 opinii
- 2010 – 992 opinie
- 2011 – 271 opinii

Koordinador ds. Środowiska nie miał wpływu ani na harmonogramy ogłaszania konkursów, ani na wysokość środków finansowych przeznaczonych na wsparcie w poszczególnych osiach priorytetowych.

Najistotniejsze problemy jakie pojawiły się w trakcie procesu opiniowania projektów w zakresie ochrony środowiska związane były z:

- Niedostosowaniem prawa krajowego do wspólnotowego – zarówno w stanie prawnym przed 15.11.2008 r. (pod rządami POŚ), jak i w stanie prawnym po 15.11.2008 r. (po wejściu w życie Uooś), w szczególności brakiem „właściwego” rozporządzenia OOŚ (do 15.11.2010 r.); pomocne dokumenty to „Wytyczne MRR...” i „Zalecenia MRR i GDOŚ”
- Brakiem prawidłowo wyszkolonej kadry w gminach oraz starostwach (czasowe kompetencje rdoś)
- Negatywną postawą potencjalnych beneficjentów (w niewielkim stopniu)

Niedostosowanie przepisów dotyczyło/dotyczy w szczególności następujących zagadnień, stanowiących potencjalne zagrożenie dla finansowania projektów:

- Definicji przedsięwzięcia
- Realizacji przedsięwzięć na zgłoszenie (w toku wdrażania RPO WP różny sposób traktowania „zgłoszenia” w „Wytycznych.....” oraz innych stanowiskach MRR czy KE, natomiast od lipca 2010 r. zgłoszenie jest zgodą na realizację inwestycji)
- Uzyskiwania pozwoleń na budowę w przypadku gdy dla przedsięwzięcia przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko (art. 29 ust. 3 *ustawy Prawo budowlane*) – kwestionowanie takiej potrzeby przez starostwa gdy nie wiąże się to z pracami budowlanymi; do 20.07.2010 r. konieczność uzyskiwania pozwolenia na budowę obowiązywała bez względu czy przeprowadzono ocenę czy też DoŚU wydano bez oceny

- Niedopracowane przepisy odnoszące się do spraw związanych ze strategicznymi ocenami oddziaływania na środowisko dokumentów, m.in. brak w Uooś procedury w przypadku dokonywania zmian w dokumencie kwalifikowanym do wymienionych w art. 47, natomiast w przypadku dokumentów kwalifikowanych do wymienionych w art. 46 pkt 2 Uooś, w których dokonywane są zmiany ewidentnie nie mające żadnego wpływu na środowisko (np. zmiana wysokości wydatków), zgodnie z Uooś należy dokonać stosownych uzgodnień z innymi organami (ten wymóg w większości przypadków nie był dotrzymany przez gminy). W związku z powyższym, pojawił się istotny problem w przypadku projektów z osi 7 Spójność wewnątrzregionalna (7.1. Rewitalizacja miast i 7.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych). Zgodnie z warunkami konkursów, przedsięwzięcia mogły zostać dofinansowane tylko w przypadku gdy zostały one ujęte w lokalnych programach rewitalizacji i procedury związane z ocenami strategicznymi dotyczące przyjęcia tych dokumentów zostały prawidłowo przeprowadzone.

- Zakwestionowanie przez KE zgodności z prawem unijnym projektów wpisujących się w RDW, z uwagi na nieprawidłową transpozycję Dyrektywy do prawa krajowego (dotyczy stanu prawnego przed wejściem w życie ustawy z dnia 05.01.2011 r. o *zmianie ustawy Prawo wodne i niektórych innych ustaw* (18.03.2011 r.). W przypadku RPO WP problem dotyczył wszystkich projektów realizowanych w ramach działania 4.2. *Infrastruktura przeciwpowodziowa i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi*, zebranych w ramach naborów przeprowadzonych w 2008 r. i 2010 r. Działania naprawcze, zgodnie z zaleceniami MRR, polegały na sporządzeniu odrębnych ekspertyz (na koszt beneficjentów) w zakresie wpływu przedsięwzięcia na biologiczne, hydromorfologiczne i fizykochemiczne wskaźniki oceny stanu wód (sporządzono 25 ekspertyz, które potwierdziły zgodność projektów z RDW).

Problem opisany w poprzednim slajdzie (transpozycja RDW) nie został do końca rozwiązany – w Uoos jedynie art. 81 ust. 1 pkt 3. odnosi się do tego problemu „Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza organ właściwy do wydania DoŚU odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 38j ustawy z dnia 18.07.2001 r. Prawo wodne” (wejście w życie 18.03.2011 r.)

- Brak jednoznacznych zapisów dotyczących uwzględnienia uwarunkowań, wynikających z DoŚU w decyzjach, o których mowa w art. 72 ust. 1. Uooś reguluje tę kwestię tylko w przypadku przeprowadzania ponownej oceny oddziaływania. Jedyną regulacją dotyczącą pozostałych przypadków to art. 86, w świetle którego „decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organ wydający decyzje, o których mowa w art. 72 ust. 1”, co w istocie oznacza, że organ właściwy do wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 winien sprawdzić, czy wniosek o wydanie tej decyzji nie narusza ustaleń DoŚU. Taki zapis nie uwzględnia istoty problemu, tj. konieczności zawarcia uwarunkowań wynikających z DoŚU w decyzjach, o których mowa w art. 72 ust. 1.

- Zastosowanie dyrektywy Rady 85/337/EWG do instalacji unieszkodliwiania odpadów, z uwzględnieniem składowisk współfinansowanych ze środków unijnych. KE zwróciła uwagę na obowiązek zapewnienia zgodności z dyrektywą OOŚ instalacji do unieszkodliwiania odpadów stosowanych w składowaniu odpadów oraz inwestycji w zakresie rekultywacji składowisk. Zdaniem KE (stanowisko z dnia 21.01.2010 r.), w przypadku gdy dyrektywa OOŚ nie miała zastosowania do danego składowiska w przeszłości lub nie uznano za konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania, należy przed rekultywacją przeprowadzić screening lub pełną procedurę oceny oddziaływania na środowisko. Wskazany problem dotyczył wszystkich projektów złożonych w ramach działania 4.1. Schemat C *Zagospodarowanie odpadów* (7 projektów). W związku z tym, że stanowisko KE wpłynęło w czasie trwania konkursu, w odniesieniu do wszystkich projektów dotrzymane zostały wymagane zalecenia.

- Brak spójności między Uooś a ustawą z dnia 11.08.2001 r. *o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu* w odniesieniu do „odbudowy”. Zgodnie z art. 9.2a ww. ustawy z dnia 11.08.2001 r. odbudowa obiektu nie jest przedsięwzięciem mogącym znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Uooś, o ile zachowane są parametry techniczne określone projektem budowlanym lub inną dokumentacją techniczną, dotyczącymi zniszczonego lub uszkodzonego obiektu. Uooś ani rozporządzenie OOŚ nie odnoszą się do pojęcia „odbudowa”. Nieśpójność wymagała przyjęcia pewnych reguł przy opiniowaniu projektów złożonych w ramach osi priorytetowej 7, działanie 7.3. Aktywizacja obszarów zmarginalizowanych gospodarczo oraz wsparcie terenów zniszczonych przez powódź, schemat B – projekty realizowane na terenach zniszczonych przez powódź.

W dniu 17.04.2012 r. na Konwencji Marszałków Województw RP przyjęto stanowisko w sprawie dostosowania obowiązujących przepisów Uooś do dyrektywy Rady 85/337/EWG oraz doraźnego usprawnienia funkcjonowania systemu ocen oddziaływania na środowisko. Realizacja stanowiska wymaga podjęcia działań ustawodawczych, które powinny usprawnić funkcjonowanie RDOŚ - poprawa spójności wewnętrznej i kompatybilności ustawy z innymi przepisami materialnymi, zapewnienie udziału w procedurze ooś organu odpowiedzialnego za stan i sposób ochrony środowiska w regionie (marszałka województwa).

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PODKARPACKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ